

- پنجشنبه ۵ مهر ۱۴۰۳**
- سال هفدهم - شماره ۲۹۵۲**

سیهرغرب، گروه اقتصادی –
طاهره ترابی‌مهوش: در پی گفت‌وگو با کارشناس انرژی مشخص شد: تنها راهکار پیش‌رو برای رفع ناترازی‌ها، تنوع‌بخشی به سبد تولید انرژی است. صنعت برق و گاز ازجمله صنایع زیربنایی هستند که گردش چرخه‌ای اقتصادی، توسعه صنعتی و تأمین رفاه اجتماعی به استمرار آن متکی است، از طرف دیگر با توجه به افزایش قابل توجه مصرف انرژی الکتریکی به‌خصوص در سال‌های اخیر و با وجود کمبودهایی که در تأمین منابع لازم در این زمینه به‌چشم می‌خورد، لزوم تبیین و اجرای راهکارهای بهینه‌سازی مصرف انرژی در حوزه تأمین برق در فصل تابستان و در تأمین گاز در فصل زمستان بیش از پیش احساس می‌شود.

در این میان مشترکان صنعتی با توجه به سهم قابل ملاحظه‌ای که در مصرف انرژی دارند و با عنایت به ویژگی‌هایشان، نقش عمده‌ای در کنترل انرژی ایفا می‌کنند.

ماهیت مصرف در بخش صنعت به گونه‌ای است که این بخش می‌تواند در زمان پیک بار شبکه، حداقل بار و انرژی را استفاده و حداکثر مصرف خود را به زمان غیر پیک بار شبکه منتقل کند. از طرف دیگر حساسیت مصرف و مصرف‌کننده صنعتی نسبت به خاموشی‌ها و قطع برق و گاز بیش از سایر مصرف‌کنندگان است. بنابراین با توجه به آنچه گفته شد؛ برآن شدم تا درخصوص اثر قطعی انرژی (قطع برق و گاز) بر صنعت و راهکار مدیریت آن در صنعت با یک کارشناس انرژی گفت‌وگویی ترتیب دهم که در ادامه می‌خوانید:

محمدصادق مهرجو عنوان کرد: بخش صنعت

به‌عنوان یک حوزه اصلی در عرصه درآمدزایی کشور از اهمیت بالایی برخوردار است و برای کشور تولید ناخالص داخلی دارد.

وی با اشاره به اینکه قطعی برق در تابستان و گاز در زمستان به صنعت و در مسیر تولید بسیار آسیب‌زننده است، اذعان کرد: فرض کنید امروز یک کارخانه که طی ۲۴ ساعت شبانه‌روز باید در مسیر تولید حرکت کرده تا بتواند جوابگوی سهامداران بوده و مخارج جاری خود را تأمین کند و در عین حال ارزآوری خوبی برای کشور داشته باشد، برای ساعاتی از روز با قطعی برق مواجه شده و کار را تعطیل می‌کند؛ بنابراین بخشی از تولیدات خود را از دست می‌دهد. این موضوع در سطح کلان تولید بسیار آسیب زا است.

وی یکی از دلایل ریزش ارزش سهام در بورس در مقطعی از سال را مرتبط با این موضوع دانست و عنوان کرد: بهینه‌سازی در این حوزه به‌عنوان راهکار بسیار حائز اهمیت است.

این کارشناس انرژی با تأکید بر اینکه باید مردم را در بهینه‌سازی مصرف انرژی مشارکت داد اذعان کرد: اهمیت این امر بدان جهت است که در تابستان اولویت نخست ما در تأمین برق برای مصارف خانگی و تجاری خرد بوده و در زمستان نیز بازهم اولویت تأمین گاز برای این دو بخش است.

مهرجو درخصوص چگونگی مشارکت دادن مردم در بهینه‌سازی انرژی عنوان کرد: باید به آن‌ها گفت که شما می‌توانید با تغییر موتور کولرنتان که برچسب مصرف انرژی دارد آن را ارتقا و مصرف برق را کاهش داده و در عین حال بهره‌مندی از هوای مطبوع را تا ۶۰ درصد نیز افزایش دهید.

وی ادامه داد: در عین حال به مشترک نیز

این نوید نیز داده شود که به ازای هرکیلو وات صرفه‌جویی این برق در اختیار صنایع قرار گرفته و ۷۰ درصد قیمت برق صرفه‌جویی شده را به او بازمی‌گردانیم.

این کارشناس انرژی اظهار کرد: در این رویکرد از محل صرفه‌جویی، تشویقی در اختیار مشترکان قرار داده می‌شود، این یعنی مشارکت مردم در امر صرفه‌جویی و بهینه‌سازی مصرف بدون اینکه فشاری بر زندگی آن‌ها تحمیل شود.

مهرجو ادامه داد: یا مثلاً به گونه دیگر این امکان وجود دارد که شرکت برق منطقه توانیر به مشترکان خود اعلام کند به‌صورت اقساطی نسبت به تغییر موتور کولر آن‌ها اقدام می‌کند.

وی با اشاره به اینکه سال گذشته تقریباً ما

اقتصادی

تنوع بخشی به سبد تولید انرژی، راهکار رفع ناترازی‌ها

کشور از اهمیت بالایی برخوردار است و برای تولید ناخالص داخلی دارد.
وی با اشاره به اینکه قطعی برق در تابستان و گاز در زمستان به صنعت و در مسیر تولید بسیار آسیب‌زننده است، اذعان کرد: فرض کنید امروز یک کارخانه که طی ۲۴ ساعت شبانه‌روز باید در مسیر تولید حرکت کرده تا بتواند جوابگوی سهامداران بوده و مخارج جاری خود را تأمین کند و در عین حال ارزآوری خوبی برای کشور داشته باشد، برای ساعاتی از روز با قطعی برق مواجه شده و کار را تعطیل می‌کند؛ بنابراین بخشی از تولیدات خود را از دست می‌دهد. این موضوع در سطح کلان تولید بسیار آسیب زا است.

این نوید نیز داده شود که به ازای هرکیلو وات صرفه‌جویی این برق در اختیار صنایع قرار گرفته و ۷۰ درصد قیمت برق صرفه‌جویی شده را به او بازمی‌گردانیم.

این کارشناس انرژی اظهار کرد: در این رویکرد از محل صرفه‌جویی، تشویقی در اختیار مشترکان قرار داده می‌شود، این یعنی مشارکت مردم در امر صرفه‌جویی و بهینه‌سازی مصرف بدون اینکه فشاری بر زندگی آن‌ها تحمیل شود.

مهرجو ادامه داد: یا مثلاً به گونه دیگر این امکان وجود دارد که شرکت برق منطقه توانیر به مشترکان خود اعلام کند به‌صورت اقساطی نسبت به تغییر موتور کولر آن‌ها اقدام می‌کند.

وی با اشاره به اینکه سال گذشته تقریباً ما

تنها مختص برق نیست بلکه در دیگر انرژی‌ها این شرایط را شاهد هستیم.

مهرجو راهکار پیش روی صنعت را مدیریت انرژی و استفاده انرژی‌های تجدیدپذیر و منفک کردن صنایع از شبکه دانست و گفت: از طرفی باید بهره‌وری نیروگاه‌های برق را افزایش دهیم زیرا در حال حاضر تقریباً ۳۰ تا ۷۰ درصد از گازی که به نیروگاه‌های برق ارائه می‌شود در حقیقت تحت عنوان گرم در هوا منتشر شده و به ازای آن چیزی دریافت نمی‌کند.

وی با بیان اینکه این افزایش بهره‌وری باید توسط دولت و بخش خصوصی فعال در این بخش به‌عنوان سرمایه‌گذار اتفاق بیفتد اذعان کرد: این امر را می‌توان از طریق سیکل ترکیبی کردن نیروگاه افزایش داد و بهره‌وری را به ۶۰ یا ۷۰ درصد رساند.

وی ادامه داد: از طرفی طبق اطلاعات موجود، در حال حاضر ۱۵ تا ۲۰ درصد انتقال برق در شبکه توزیع و انتقال دستخوش تلفات می‌شود در حالی یقیناً راهکارهایی برای به حداقل رساندن این میزان هدررفت وجود دارد.

این کارشناس انرژی اظهار کرد: برای اینکه مدیریت پیک مصرف برق را در تابستان داشته باشیم می‌بایست ۱۰ تا ۱۵ هزار مگاوات برق تجدیدپذیر تولید کنیم حال آنکه رقبای ما در منطقه روی این موضوع سرمایه‌گذاری هنگفتی کرده و در مسیر توسعه زیرساخت‌های برق تجدیدپذیر به ابداعات زیادی دست زده‌اند.

مهرجو اضافه کرد: سیاستگذاری توسط دستگاه متولی در کشور انجام شده، اما نکته بعدی اینکه باید موضوع قیمت‌گذاری دستوری کنار گذاشته شود تا در پی آن نیروگاه‌های ما

پشت پرده عملکرد صفر بانک‌ها در نهضت ملی مسکن

مشکل کجاست؟

نگه داشتن آن‌ها نمی‌کند. اما بررسی‌های خبرگزاری تسنیم نشان می‌دهد که ایراد اصلی که بانک‌ها برای آمار ضعیف بانک ملی مسکن در این حوزه نداشته است می‌کنند به عملکرد راه و شهرسازی به‌عنوان متولی زیرساخت در این حوزه برمی‌گردد.

بانک‌ها در این باره متفق‌القول هستند و می‌گویند: نخست وزارت راه و شهرسازی ۶ ماه قانون را دیر ابلاغ کرد این قانون ۶ ماه بعد از تصویب توسط وزارت راه و شهرسازی ابلاغ شد ضمن اینکه ۶ ماه هم نرم افزار زیرساخت و سامانه tem آماده نبود. بنابراین یک سال تمام بانک‌ها حتی اگر می‌خواستند هم نمی‌توانستند تسهیلات نهضت ملی مسکن را پرداخت کنند چراکه هیچ زیرساختی معیا نبود.

مثلاً یکی از بانک‌ها می‌گوید علیرغم تعیین سهمیه از سوی وزارت راه هیچ درخواستی در سامانه برای این بانک وجود داشت چطور بانک می‌تواند به درخواستی که ثبت نشده تسهیلات پرداخت کند.

عملاً فراهم کردن زیرساخت و رفع مشکلات

نرم‌افزاری سامانه یک سال طول کشید ولی بانک‌ها باید سهمیه دو سال را در یک سال پرداخت می‌کردند. به همین دلیل هم مشمول جریمه شدند.

یکی دیگر از بانک‌ها می‌گوید: چندین بار نامه‌نگاری با وزارت راه و سازمان‌های دیگر انجام دادیم تا متقاضی معرفی کنند ولی متقاضی مستعدی در سامانه وجود نداشت. نکته مهم‌تر اینکه قانونگذار هیچ استثنایی برای شرایط متقاضیان این بخش درنظر نگرفته است به همین دلیل هنگام تکمیل پرونده بسیاری از متقاضیان عملاً از بانک فرار می‌کنند چراکه می‌ترسند مشمول پرداخت مالیات هم شوند.

اگر متقاضی درخواست وجود ندارد شاید باید سؤال کرد که حتماً نوع تسهیلات جذاب نیست.

صرفه اقتصادی داشته باشند.
وی با بیان اینکه البته توسعه نیروگاه‌های زغال سنگی با توجه به ناترازی گاز می‌تواند راهگشا باشد، ابراز کرد: آنچه مسلم است اینکه لزوماً راهکارهای ما نباید مبتنی بر فشار بر مصرف‌کننده خانگی باشد بلکه باید دنبال راهکارهای تشویقی باشیم زیرا زمانی کارها و راهبردهای ما جواب مناسب خواهند داد که مردم با اطمینان وارد کار شوند.

وی گفت: چون امروز به‌عنوان یک نقطه قوت برق و گاز بارانه‌دار در اختیار صنایع قرار می‌دهیم، بیشتر آن‌ها بهینه‌سازی و استفاده از پنل‌های خورشیدی را با توجه به هزینه‌بر بودن آن در مقایسه با پرداخت هزینه گاز و برق بارانه‌دار، به‌صرفه قلمداد نمی‌کنند، لازم است در این عرصه نیز تجدید نظری صورت گیرد.

این صاحب‌نظر حوزه نفت و انرژی اذعان کرد: قیمت‌های بارانه‌ای بر مصرف انرژی و اقتصاد ملی تأثیرگذار است، ازجمله این موارد می‌توان به تشویق مصرف‌کننده به مصرف هرچه بیشتر، غیراقتصادی کردن بیشتر اقدامات مدیریت مصرف، تعقیق شکاف و عدم توازن بین هزینه‌ها و درآمدهای بنگاه‌های انرژی، سلب امکان تعمیر و نگهداری مناسب تأسیسات صنایع انرژی، سلب امکان سرمایه‌گذاری جدید برای توسعه ظرفیت‌های جدید، کاهش ظرفیت‌های صادرات انواع انرژی و نتیجتاً کاهش درآمدهای صادراتی، افزایش نیاز به واردات انرژی، افزایش انتشار آلاینده‌ها و گازهای گلخانه‌ای، توزیع غیرعادلانه بارانه‌ها به نفع طبقات پردرآمد جامعه و ایجاد رانت به‌ویژه برای صاحبان صنایع انرژی اشاره کرد.

مستول یکی از بانک‌ها می‌گوید: بسیاری از متقاضیان از ترس سیستم مالیاتی دیگر پرونده را کامل نمی‌کنند چراکه هنگام تکمیل پرونده باید گواهی ماده ۱۸۶ مالیاتی بیاورند یک نکته اینجااست که اکثراً می‌ترسند برای ساخت مسکن مالیات مضاعفی به دولت بپردازند و بسیاری هم اصلاً که مالیاتی ندارند. نکته بعدی مربوط به چک برگشتی و سوابق آن است که قانون هیچ منافیتی برای مشتری در این حوزه نداشته است بنابراین در تکمیل پرونده هم بسیاری از مشتریان عملاً حایز شرایط بانک مرکزی برای دریافت تسهیلات نشده و با مشکل مواجه می‌شوند و عملاً قید دریافت تسهیلات را می‌زنند ضمن اینکه برخی از متقاضیان در چند بانک درخواست ثبت کرده اند که هنگام پرداخت تسهیلات بانک متوجه می‌شود که این مشتری در بانک دیگری هم پرونده تشکیل داده و مشغول دریافت وام است.

نکته عجیب‌تر این است که بانک مرکزی هنگام ابلاغ قانون جهش تولید مسکن سهمیه‌هایی برای هر یک از بانک‌ها درنظر گرفته است. بسیاری از بانک‌ها در سرفصل‌های متنوع قانون جهش سهمیه دارند (مثلاً بخش خود مالکی یا نهضت ملی مسکن) اما همچنان با وجود اینکه این بانک‌ها طبق اعلام بانک مرکزی سهمیه‌ای در نهضت ملی مسکن ندارند نامشان در فهرست بدون عملکردها می‌آید و حتی جریمه هم می‌پردازند.

هم‌اکنون منبع دریافت مالیات جدید به بانک‌ها نگاه می‌کند دنبال گرفتن مالیات خود است بانک‌ها هم مجبور به پرداخت جرایم هستند. برگه تشخیص مالیاتی برای تمام بانک‌ها صادر شده و اکثرأ جریمه‌های میلیاردی را به سازمان مالیاتی پرداخت کرده‌اند.

یک کارشناس بانکی در همین رابطه تأکید دارد که این نوع تسهیلات با توجه به تاژی آن برای بانک‌های تجاری و خصوصی و برخلاف بانک‌های تخصصی مثل بانک مسکن، مشکلات عدیده‌ای در اجرای قانون و فرآیند اعطای تسهیلات ایجاد خواهد کرد.

نسبت به واحدهای خارج از شهرک، برای دریافت انشعاب برق با مشکلات و موانع بیشتری مواجه‌اند. به‌دلیل ارتباط بین زیرساخت‌های لازم برای تأمین گاز و برق، مشکلات مربوط به تأمین برق، برای زیرساخت گاز نیز صدق می‌کند.

علاوه بر این محدودیت‌های زیست‌محیطی برای ایجاد واحدهای صنعتی در برخی از استانها به دلایل و ملاحظات محیط زیستی، بسیار شدید است. به‌روز نشدن برخی از قوانین و مقررات حوزه محیط زیست و اعمال سختگیرانه برخی مفاد آن و گسترش شمول آن، مشکلاتی را در برخی از واحدهای تولیدی پدید آورده. این مشکلات نه‌تنها برای بسیاری از واحدهای فعال با سابقه، به‌ویژه درخصوص افزایش ظرفیت، محدودیت ایجاد کرده، بلکه برای متقاضیان و سرمایه‌گذاران جدید نیز به‌شدت باعث زحمت و کاهش انگیزه و در نهایت عدم ورود آن‌ها به برخی از فعالیت‌های تولیدی‌شده‌است.

یکی ازعوامل کلیدی موفقیت‌شهرک‌هایصنعتی، نیروی کار فراوان است. با وجود بالا بودن تعداد افراد جویای‌کار دراستان تهران، مدیران شهرک‌های صنعتی مدعی هستند که افراد کمی برای کار به این مناطق مراجعه می‌کنند. از دلایل بروز این اتفاق می‌تواند آن باشد که، کار در شهرک‌های صنعتی چندانکار رااز نظر مالی اقل نمی‌کند.

سپهرغرب، گروه اقتصادی؛ آمارهای بانک مرکزی بیانگر عملکرد صفر ۱۷ بانک در نهضت ملی مسکن است. اما چرا این بانک‌ها یک ریال هم برای این طرح بزرگ ملی مسکنی پرداخت نکردند؟ ریشه مشکلات در کجاست؟ طبق آمار اعلامی بانک مرکزی تا پایان تیرماه ۱۷ بانک در حوزه پرداخت تسهیلات نهضت ملی مسکن عملکرد صفر داشتند؛ انتشار این موضوع با واکنش‌های متعددی همراه بوده است.

طبق قانون جهش تولید مسکن، بانک‌ها مکلف به پرداخت ۲۰ درصد از تسهیلات پرداختی خود به ساخت مسکن هستند و اگر این بند از قانون اجرایی نشود، بانک‌ها مشمول پرداخت جریمه به دولت می‌شوند. براساس این قانون، اگر بانک‌ها به این وظیفه تمکین نکنند، باید معادل یک‌پنجم سهمیه تکلیفی انجام نشده، جریمه به سازمان امور مالیاتی پرداخت کنند.

مبالغ این جرائم نیز به صندوق ملی مسکن واریز خواهد شد تا در عرصه‌های ساخت‌وساز مسکن به‌کار گرفته شود هرچند طبق گفته اسماعیلی مدیرعامل صندوق ملی مسکن تا کنون هیچ مبلغی از کم‌کاری بانک‌ها به صندوق واریز نشده است.

گزارش عملکرد بانک‌ها در قانون جهش تولید مسکن تا ۳۱ تیر ماه نشان می‌دهد که ۱۷ بانک در نهضت ملی مسکن حتی یک ریال هم تسهیلات پرداخت نکرده‌اند. در گزارش‌های قبلی هم عملکرد بانک‌ها در نهضت ملی مسکن بسیار ضعیف ارزیابی شده بود و در گزارش فعلی نیز این وضعیت تکرار شده است؛ مانند آمارهای قبلی از بین ۲۶ بانک، ۱۷ بانک عملکردشان در این بخش همچنان صفر بوده است.

عملکرد بانک‌های اقتصاد نوین، ایران زمین، گردشگری، مؤسسه ملل، کارآفرین، شهر، سامان، پست ایران، پاسارگاد، پارسیان، آینده، رفاه کارگران، توسعه تعاون، دی، کشاورزی، خاورمیانه و سرمایه در مشارکت نهضت ملی مسکن که مربوط به زمین‌های دولتی می‌باشد، به روایت تازه‌ترین آمار بانک مرکزی صفر بوده است.

برآوردها نشان می‌دهد میزان این جرایم به

سودجویی کاسبان تولید از زمین‌های شهرک‌های صنعتی

سپهرغرب، گروه اقتصادی؛ در بسیاری از شهرک‌های صنعتی، زمین به یک کالای سرمایه‌ای تبدیل شده و در این وضعیت، برخی افراد با هدف صرف تملک زمین و کسب سود، آن‌ی از فروش زمین، اقدام می‌کنند، نه باانگیزه تولید.

شهرک صنعتی، منطقه‌ای برای توسعه صنعتی و متمرکز شدن تولیدات صنعتی محسوب می‌شود و هدف از ایجاد آن، توسعه صنعتی مناطق کشور، خارج از مناطق شهری است تا تأثیرات منفی فعالیت‌های صنعتی بر ساکنان شهری به حداقل برسد.

علاوه بر این شهرک‌های صنعتی می‌توانند موتور محرکه استقرار شهرک‌ها با توجه به حجم انرژی‌خاری توسعه بنگاه‌های بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی نقش مؤثری در توسعه بخش تولید و اقتصاد کشور خواهد داشت. البته انتخاب صحیح محل استقرار شهرک‌ها با توجه به حجم انرژی‌خاری آن‌ها بر اقتصاد منطقه‌ای و ملی، تأثیر قابل توجهی بر دستیابی به اهداف دارد.

متولی اصلی شهرک‌های صنعتی طبق قوانین و مقررات جاری، «سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران» است. برخی از مهم‌ترین

برای آشنایی بهتر با شهرک‌های صنعتی باید نخست با مدل‌های آن آشنا شد. اصولاً سه مدل اصلی برای اداره شهرک‌های صنعتی عبارتند از: مدیریت توسط نهاد دولتی، مدیریت توسط نهاد خصوصی و مدیریت مشترک توسط نهاد دولتی و خصوصی است. در مدل مدیریت توسط نهاد دولتی، نهادی قانونی با اختیارات مشخص، وظیفه توسعه و مدیریت شهرک را برعهده دارد. این کار می‌تواند به طور مستقیم توسط یک وزارتخانه، آژانس یا سازمان یا از طریق یک شرکت تجاری دولتی یا شرکت تابع انجام شود.

ایجاد یک مدیریت توسط نهاد خصوصی، سرمایه‌گذاران خصوصی در شهرک سرمایه‌گذاری کرده و یا مالکیت شهرکهای صنعتی را در اختیار دارند. در آخر، مدل مدیریت مشترک توسط نهادهای دولتی و خصوصی، یک نهاد قانونی و یک شرکت، به ترتیب برای اداره و توسعه شهرک ایجاد می‌شوند و شهرک‌های صنعتی تحت مالکیت مشترک دولتی و خصوصی، به‌طور مشترک توسط دولت و سرمایه‌گذاران خصوصی اداره می‌شوند.

تقریباً همواره مدیریت شهرک و تصمیمات فنی به شرکای خصوصی واگذار می‌شود و تملک زمین، جریان خسارت و اسکان مجدد و روابط دولتی به شریک دولتی واگذار می‌شود.

*زمین در شهرک صنعتی یک کالای سرمایه‌ای